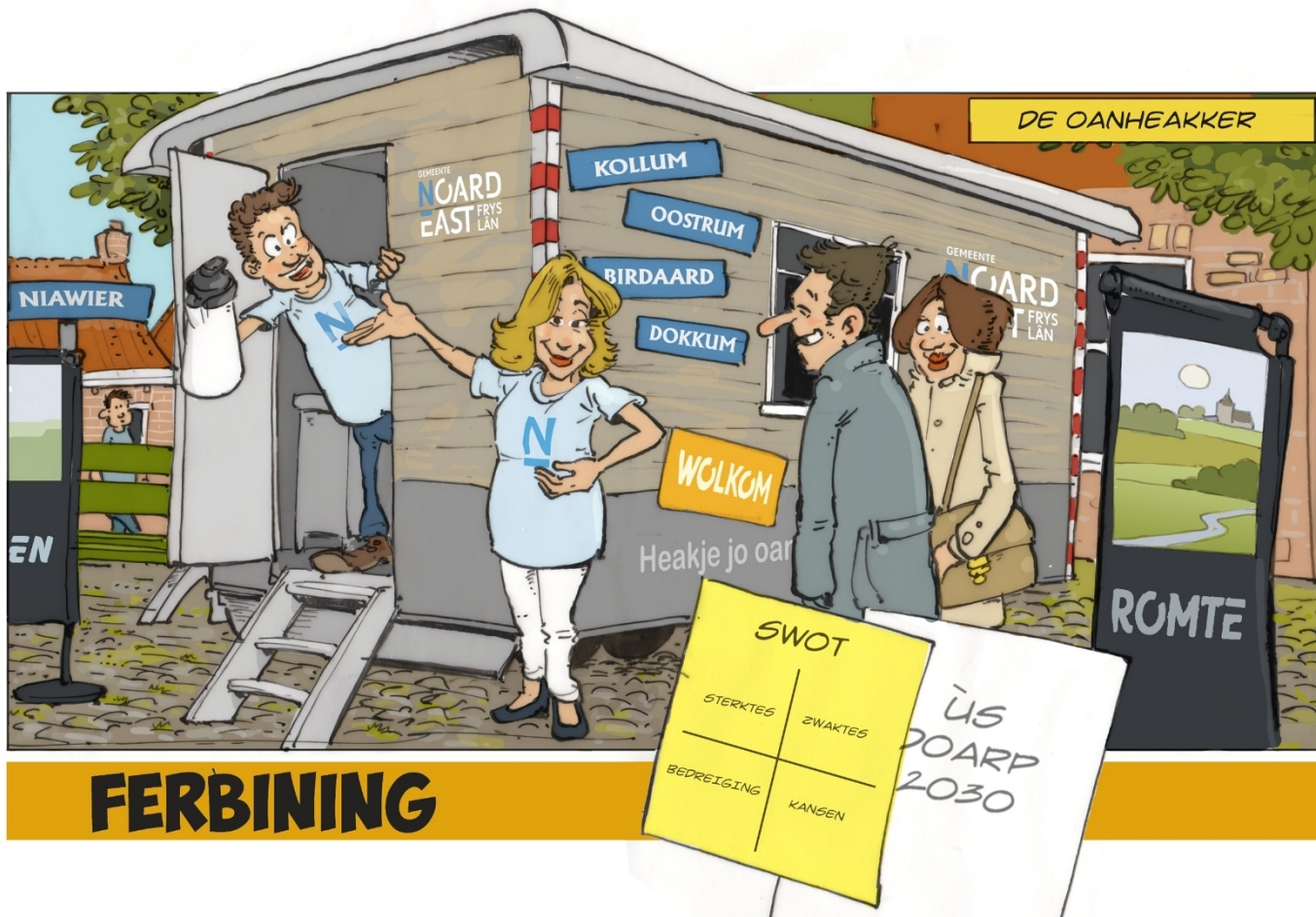

Proces en uitgangspunten Omgevingsvisie

11 mei 2021

Programma

1. Ferbining

- proces
- resultaten

2. Fisy

- hoofdstructuur
- inhoudelijke opbouw

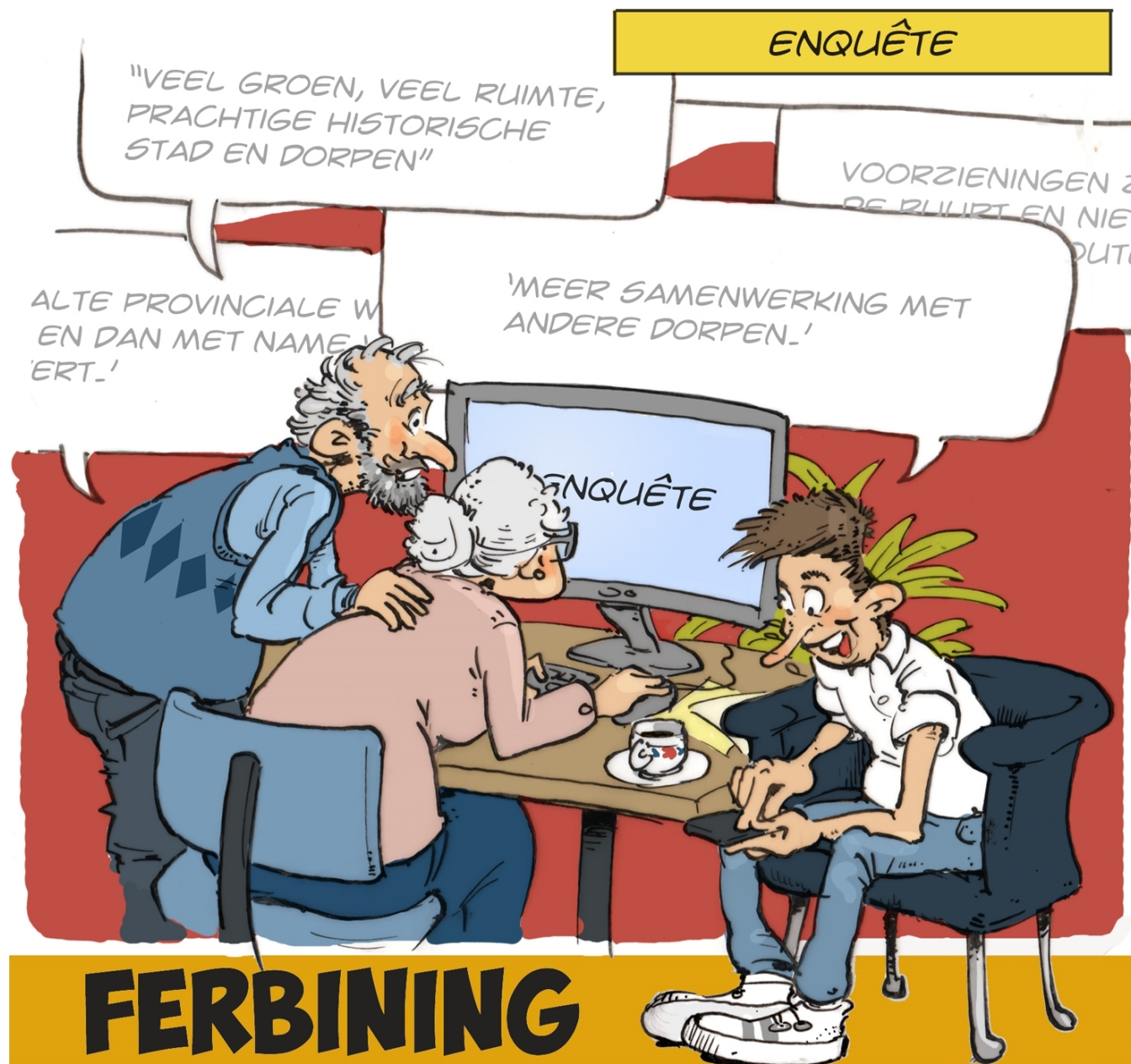
Van Ferkenning via Ferbining naar Fisy

- Ferbining is afgerond
- 'Verstandige uitgangspunten' geformuleerd
- Schrijffase start nu met uitgangspunten als basis

Participatie (Ferbining) Omgevingsvisie

- Participatie verplicht + motiveringsplicht
- In de omgevingsvisie moet staan:
 - hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn en wat de resultaten daarvan zijn.
- De overheid mag zelf weten hoe zij daar invulling aan geeft.

GEMEENTE

NOARD
EAST FRYSLÂN

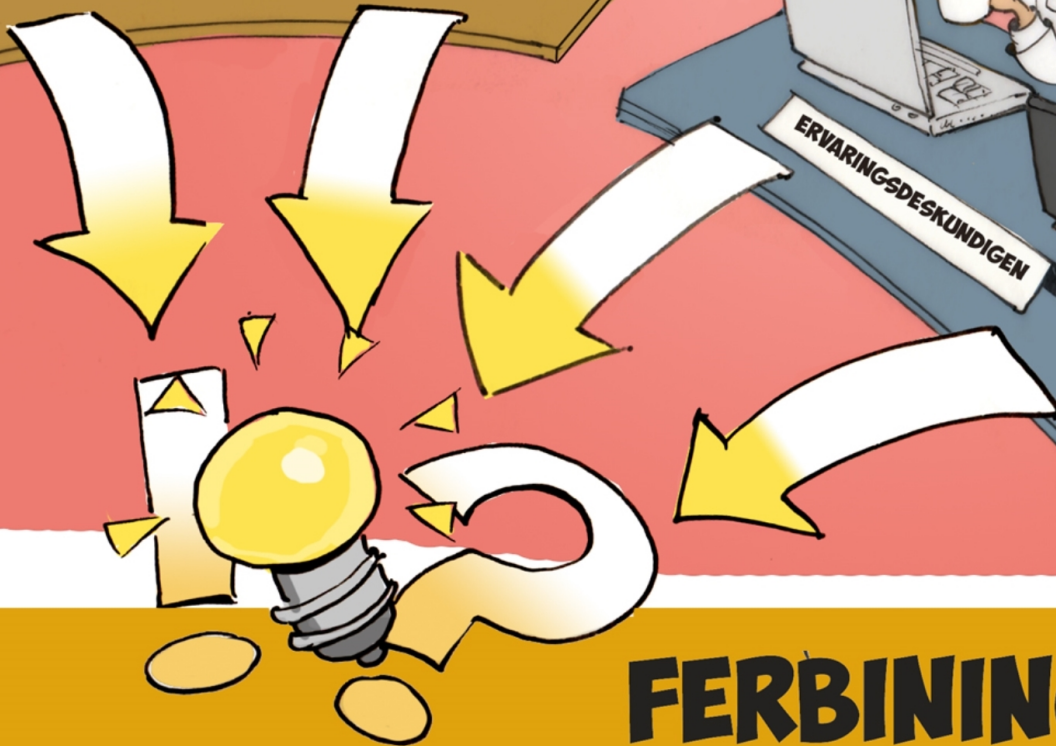
TOEKOMSTBEELD JONGEREN

RONDE 1

RONDE 2

FERBINING

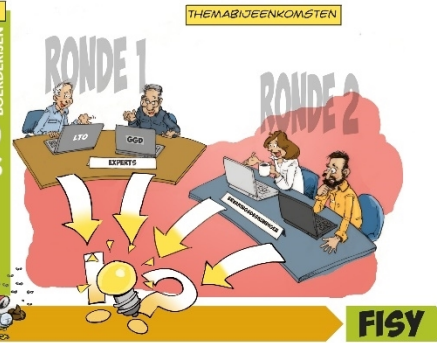
GEMEENTE

NGARD
EAST FRYSLÂN

INTEGRAAL AFWEGEN

FISY

Ferbining (dialogoog met de samenleving) heeft uitgangspunten opgeleverd voor de Omgevingsvisie

Matrix gaandeweg gevuld met informatie

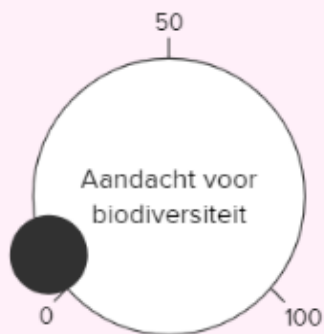
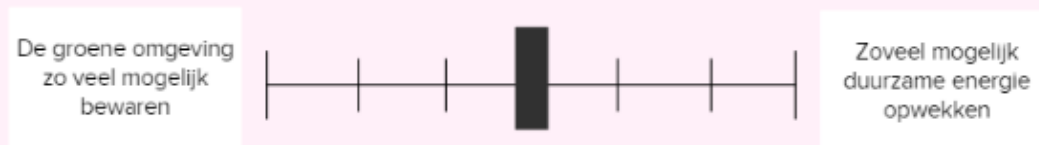
	Landschap	Natuur en biodiversiteit	Landbouw	Verzilting
<i>Waarom is dit een gesprekstema?</i>	- Landschap is van hoge kwaliteit en dit wordt hoog gewaardeerd door de inwoners. - Die kwaliteit loopt terug. Inwoners maken zich hier zorgen over.	- Afname gaande van planten- en diersoorten; heeft effect op o.a. voedselproductie en gezondheid. - Provinciaal aangemerkt als belangrijke opgave.	- Meer dan 70% landschap is landbouwsector; beheerders landschap en economische drager. - Grote transitie gaande in de landbouwsector: verduurzaming, nieuwe verdienmodellen (kringloop landbouw, irt R&T, etc)	- Zoutgehalte in de bodem neemt geleidelijk toe. - Specifiek voor deze gemeente aandachtspunt; landelijk weinig kennis over effecten.
<i>Gemeente: Ferkenning extra documenten</i>	- Landelijk gebied is één van de topkwaliteiten. - Grote opgaven die om ruimte vragen; belangrijk om waarden, kenmerken en kwaliteiten van landschap, cultuurhistorie, archeologie, aardkunde en natuur te beschermen en de opgave in te passen (maatwerk) - Behouden en versterken landschappelijke waarden. Hoe: - Kernkwaliteiten (nieuwe) Landschapsbiografie vertalen naar beleid. - Helder kader ter bescherming landschap en natuur. - Met zorg omgaan met ecologische kwaliteiten. Inzetten op meer gevarieerd landschap. - Gebieden die te nat of te zout worden (door bodemdaling) omvormen tot natuurgebieden.	- Verhogen biodiversiteit - Ontwikkelen en in stand houden van goede randvoorwaarden waar natuur bij gebaat is Hoe: - Verhogen waterpeil in en rond natuurgebieden - Creëren van rustgebieden - Duurzaam bomenbeleid - Bestrijden invasieve exoten - Kansen grijpen die zich voordoen om biodiversiteit te vergroten. - Vergroenen bebouwd gebied. - Inzaaien bloemenmengsels en breder trekken: creëren ecologisch netwerk (besef dringt door dat inzaaien niet altijd dé remedie is)	- Voorstander van verduurzaming. - Levensvatbaarheid van bedrijven borgen. - Ruimtelijke kwaliteit en landschap als randvoorwaarde. Hoe: - Aanhaken bij processen die spelen; rol gemeente is beperkt.	- Adaptatie in de landbouw: gewassen die hierbij passen - Combinatie zoeken met energietransitie. - Tegengaan bodemdaling Hoe: - Alternatieve drainagesystemen (zie onderzoek Acacia Water) - Stoppen delfstofwinning - Transitie van de landbouw - Sterk verzilte gebieden omzetten naar natuur. - Vergroten zoetwaterberging t.b.v. droge perioden
<i>Inwoners: Enquête Partoer en Oanhekker</i>	- Rust en ruimte meest genoemd als prettig kenmerk. Groene omgeving, natuur, openheid van het landschap en vergezichten als positieve punten. - Achteruitgang natuur en biodiversiteit is belangrijkste punt van zorg voor de toekomst. - Wens voor meer variatie in het landschap. - Ter behoud van het landschap moeten er geen tot weinig zonnepanelen of windturbines in het landschap geplaatst worden. - Landbouw drukt teveel op natuur.	- Biodiversiteit is belangrijk. - Achteruitgang natuur en biodiversiteit is belangrijkste punt van zorg voor de toekomst. - Zaai de bermen in met bloemen.	- Intensieve landbouw door velen als onprettig ervaren. - Meer aandacht voor bestrijding van intensieve veeteelt en landbouw. - Landbouw drukt teveel op natuur. - Geen megagrote bedrijven, vs grote stallen vinden we hier mooi, agrarische sector is belangrijk.	Gebied zo inrichten dat we verzilting tegen kunnen gaan.
<i>Experts: themabijeenkomsten</i>	- Het landschap van NEF is van oorsprong heel dynamisch, maar tegenwoordig te veel vastgelegd: breng de dynamiek terug en ga, samen met burgers, op zoek naar kansen. - Landbouw moet op een nieuwe wijze worden aangepakt: zorg voor een gevarieerder landschap en neem andere belangrijke aandachtspunten, zoals verzilting, daarin mee. - Landschap moet onderdeel zijn van het beoordelingskader voor ruimtelijke ontwikkeling, maar probeer niet alles in het landschap te behouden; niet alles is even belangrijk. Ervaringsdeskundigen: - Het begint bij kennis: wat zijn onze kwaliteiten. Bewaar de hoofdstructuren en kernkwaliteiten. - Geef ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, hierbij cultuurhistorie als basis. - Ontwikkel samen met de dorpen. Bekijk per gebiedje wat er kan; op ene plek kan meer dan op de andere. - Zorg voor goede ontsluiting van informatie: verhalen van de kernkwaliteiten en plekken.	- Creëer meer aandacht voor biodiversiteit door meer bewustzijn over gezonde voeding en gezonde landbouw te creëren. Doe dit door het proces, waar landbouw, natuur en biodiversiteit onderdeel van zijn, zichtbaar te maken voor mensen. - Maak gebruik van bestaande initiatieven, het groeiende positieve sentiment t.a.v. natuur en landschap en laat deze positieve ontwikkelingen zien. Bijv. concepten als Heerenboeren, Permacultuur/Agroforestry en Fjildlab. - Laat de burgers en agrariërs zelf nadenken over hoe natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden verenigd kunnen worden met landbouwactiviteiten. Ervaringsdeskundigen: - Vraag aan de gemeente: versoepeling regelgeving, dit leidt tot meer ruimte om te ondernemen. - Kennisvergroting is essentieel. - Potentie per plek is verschillend, hier moet erkenning voor zijn. - Samenwerking tussen grondeigenaren is van essentieel belang: verbindingen tussen gebieden. - Zout-zoet overgangen zijn interessant voor de biodiversiteit.	- De centrale vraag is: hoe kun je als agrariër met duurzaam waterbeheer i.c.m. natuur je boterham verdienen? - Begin bij bewustwording: veel boeren denken geen probleem te hebben. Gebruik bijv. Meetnet: hierdoor zien boeren dat er daadwerkelijk sprake is van verzilting. Ga op zoek naar oplossingen die meer dan alleen verzilting aanpakken; hiermee kunnen meerdere opgaves tegelijkertijd aangepakt worden. Ervaringsdeskundigen: - Kennisvergroting is essentieel. Welke gewassen kunnen tegen zout? Een kennisprogramma heeft meerwaarde. - Zout-zoet overgangen zijn interessant voor de biodiversiteit	
<i>Puzzelstukjes</i>	- Breng de dynamiek terug in het landschap en durf te experimenteren; - Bied een helder kader ter bescherming van het landschap en de natuur; - Rust, ruimte, groene omgeving, natuur, openheid en vergezichten zijn belangrijke waarden voor de gemeente.	- Meer aandacht voor biodiversiteit vanuit gemeente; - Inzetten op kennisvergroting mbt biodiversiteit onder inwoners en specifiek in de landbouw.	- Vergroenen van de landbouw; - Levensvatbaarheid agrarische bedrijven borgen; - Aanpassen van landbouw aan verzilting; - Inzetten op kennisvergroting mbt verzilting in de landbouwsector.	

Van matrix naar mengpaneel

- **Matrix** met informatie per thema
 - van Ferkenning en Ferbining
- **Puzzelstukjes**
 - zijn de onderdelen van een mengpaneel
- **Mengpaneel:**
 - eerst ambtelijk ingesteld
 - getoetst in de Mienskip (**online Dilemmasessie**)
 - met elkaar het mengpaneel ingesteld
 - prioritering: draaiknoppen
 - dilemma's: schuifjes

Mengpaneel: dilemma's en draaiknoppen

3. Aantrekkelijke omgeving en duurzaamheid

Uitgangspunten, een voorbeeld

Uitgangspunten

- We zetten in op het creëren van een leefomgeving die bijdraagt aan een veilig gevoel voor inwoners.
- We zetten in op preventie van criminaliteit en overlast.
- We vinden het belangrijk om de verkeersveiligheid waar nodig te verbeteren.

Uitgangspuntennotitie

Vanuit de Ferbining, per onderwerp:

1. Aanleiding (= opgave)
2. Uitgangspunten
3. Onderbouwing (= toelichting vanuit de gesprekken)

Uitgangspunten vanuit recent vastgesteld beleid

Ûndernimmend, fitaal, sûn: de mensen en hun leefomgeving

- Voldoende en geschikte woningen, passend bij de vraag
- Verduurzaming woningvoorraad

- Goede, betaalbare en bereikbare voorzieningen. Voor duurzame instandhouding is bundeling soms onvermijdelijk. Zorgvuldige afweging per type voorziening

- Gezonde levensstijl inwoners
- Stimulerende leefomgeving voor gezond gedrag
- Voorzieningen voor ouderen ter preventie van eenzaamheid

Ûndernimmend, fitaal, sûn: de mensen en hun leefomgeving

- Versterking economisch klimaat
- Flexibiliteit en innovatie bij bedrijven
- Ruimte aan bedrijvigheid bij/in de dorpen en Dokkum, naar aard/schaal
- Verbetering aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt
- Goed werkende, inclusieve arbeidsmarkt

Oantreklik en duorsum: het landschap

- Recreatie en toerisme in balans met landschap en samenleving
- Vooral ruimte voor kleinschalige vormen van toerisme

- Historie zichtbaar en beleefbaar
- Behoud cultureel erfgoed

Oantreklik en duorsum: het landschap

- Onderhoudsniveau openbare ruimte en wegen duidelijk voor inwoners
- Experimenten zelfwerkzaamheid bij onderhoud openbare ruimte
- Behoud en ontwikkeling openbaar groen in openbare ruimte

- Waterrobuuste omgeving
- Preventie van hittestress

De opbouw van de Omgevingsvisie

Verantwoording proces

Gebiedsspecifiek Waddenkust, Noardlike Fryske Wâlden, de dorpen en Dokkum)

Koers (ontwikkelingsrichtingen, integraal)

Thematische verdieping

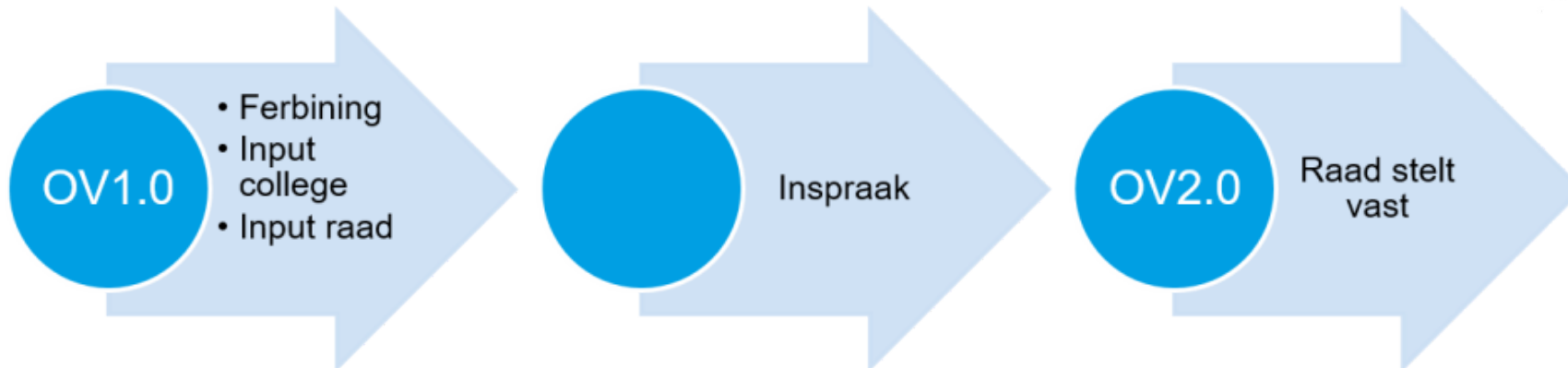
Uitvoering (aanvullingen, monitoring, herziening, etc)

Proces vaststelling

Omgevingsvisie via college naar raad

- college en raad worden meegenomen en leveren input op inhoud
- concept visie in inspraak
- raad stelt vast

Vragen en tips vervolproces?